

enciclopèdia art

"Amb aquesta publicació, és possible tornar la mirada, per primer cop, a l'obra de Tàpies, desplegada durant gairebé set dècades, per provar de pensar, justament, la seva contemporaneïtat, que vol dir la seva interpel·lació a un temps que ja és el nostre".

Xavier Antich, President de la Fundació Antoni Tàpies i coautor del llibre

A large, stylized handwritten signature of Antoni Tàpies in black ink, written in a cursive script.

Biografia d'un compromís

Autors:

Xavier Antich, President de la Fundació Antoni Tàpies,

Carles Guerra, Director de la Fundació Antoni Tàpies,

Flavia Company, Manuel Guerrero, M. Dolores Jiménez-Blanco,

Albert Mercadé, Xavier Montanyà, Javier Pérez Segura,

John C. Welchman i l'equip de la Fundació Antoni Tàpies.

Antoni Tàpies. Biografia d'un compromís s'emmarca en la sèrie de grans monografies que **Enciclopèdia** ha dedicat anteriorment als referents de l'art català contemporani: **Picasso, Dalí, Brossa i Miró**.

Editada conjuntament per **Enciclopèdia Art** i la **Fundació Antoni Tàpies**, l'obra revisa la trajectòria d'un dels artistes catalans més importants del segle XX.

D'edició limitada i numerada, **Antoni Tàpies. Biografia d'un compromís** comprèn un llibre de gran format, on es poden admirar amb detall les obres seleccionades, i un llibre d'estudi escrit pels principals experts internacionals i **profusament il·lustrat amb fotografies i documents, molts d'ells inèdits**.

Per què tornar, un altre cop, a l'obra d'Antoni Tàpies? En primer lloc, perquè encara no la coneixem, ni prou, ni a fons. Fonamentalment, perquè un clàssic, i Tàpies indiscutiblement ho és, "*no acaba mai de dir allò que ha de dir*", com suggeria Italo Calvino. En segon lloc, perquè, per primer cop, és possible abordar l'obra de Tàpies integralment, des de la clausura de la seva trajectòria: Tàpies mor el febrer del 2012 i **només ara estem en condicions d'emprendre, en tota la seva complexitat, una aventura artística que es desplega, amb una intensitat i un furor creatiu insòlit**, al llarg de gairebé set dècades, entre el 1943 i el 2011, travessant èpoques i contextos molt diversos. I, en tercer lloc, finalment, perquè disposem de distància suficient per considerar-la sense la urgència d'una productivitat tan continuada i ininterrompuda que forçava, mentre s'anava produint, a adoptar categories en funció de les novetats que anaven emergint. **Xavier Antich**

Fragment de la introducció

Tàpies, la política d'una modernitat sense democràcia

[...] L'any 2018 es va presentar una exposició que vam titular "Antoni Tàpies. Biografia política." En bona mesura, aquesta exposició ha estat el punt de partida per a aquest volum que ara titulem **Tàpies. Biografia d'un compromís**. L'exposició desplegada a la Fundació Antoni Tàpies proposava un tall cronològic entre el 1947 i el 1977 per tal de constituir un cas d'estudi al marge de seqüències estilístiques. Però el veritable punt de partida no era el 1947, sinó el 1977, l'any en què Tàpies publicà *Memòria personal. Fragment per a una autobiografia*. El text, escrit a la primavera del 1966 i a l'escalf dels fets que van comportar la seva primera participació pública en activitats antifranquistes, marca un punt d'inflexió. En la justificació del llibre, s'hi troba la motivació més íntima de Tàpies: "Aquest projecte, crec, però, que es va precipitar arran d'un fet concret: la detenció i multa que, junt amb una trentena d'intel·lectuals, escriptors i artistes, se'm va imposar a causa de la coneguda reunió que va tenir lloc al convent dels Caputxins de Sarrià, el mes de març d'aquell mateix any 1966, per prestar suport a la fundació del primer sindicat democràtic d'estudiants després de la guerra. "L'artista, però, entén l'acte de l'escriptura com un procés que no garanteix l'accés immediat a la història de la seva pròpia vida: "No ho vaig veure amb claredat en els moments en què vaig començar el relat; això no obstant, a mesura que avançava, sí que em va semblar entendre que, instintivament, per una reacció més o menys comprensible, em delia per «explicar-me» ràpidament davant de l'«opinió pública»."

L'art modern, tal com l'entenia Tàpies, no era garantia d'una intervenció suficient i evident en l'esfera pública. L'èmfasi que l'artista posa en la darrera citació no és gratuït. D'aquí que la construcció d'una biografia política esdevingui un projecte amb relativa autonomia respecte a la pràctica de l'art. Tant és així que Tàpies confia a la *Memòria personal* la tasca de repensar com ha pogut fer política al llarg de la seva vida i en circumstàncies poc favorables. Però calia evitar que la dialèctica entre fer política i fer art cedís a un art polititzat. Encara més quan les urgències polítiques i socials de l'Espanya franquista semblaven exigir-ho. Des dels anys cinquanta –quan l'artista es

debat entre una abstracció lírica i els succedanis del realisme socialista– fins a principis dels anys vuitanta, moment en què publica *La realitat com a art* (1982), Tàpies defensa, citant Alfonso Comín, que la cultura no sigui “l’esclava dels avatars incerts de lluites conjunturals, potser pròpies de la política, però lluny del que és la identitat de la cultura, que consisteix a ser, en tot moment, lliure, crítica, creadora”. En el moment que la pràctica de l’art es lliura a una finalitat política, l’obra d’art perd la qualitat més preuada que li concedeix la modernitat: la seva autonomia com a objecte o obra emancipada de tota funció o servilisme. [...]

Carles Guerra

Director de la Fundació Antoni Tàpies

“Per preservar els valors humans, hi ha dies en què el pintor ha de manifestar-se amb tots els altres homes. Quan retorna al taller, continua el mateix combat amb el seu treball de pintor. Jo provo d’integrar a la meua pintura tot allò que es pot sentir avui a Barcelona: el sofriment, l’adversitat, la presó, un gest de revolta que retroba el del pintor.”

Antoni Tàpies

A la memòria de Salvador Puig Antich - 1974

Procediment mixt sobre tela - 200 x 300 cm

Fundació Antoni Tàpies, Barcelona

Fragment La vindicació de la nació

[...] La vindicació de la nació, en Tàpies, com s'ha pogut analitzar, no és un element anecdòtic en el conjunt de la seva obra, sinó la columna vertebral del seu posicionament polític, madurat durant dècades a través d'una experiència biogràfica, reflexiva i política, que acaba trobant, a partir del 1966, la seva formalització explícita, en forma de pensament visual, en algunes de les seves obres més significatives d'aquests anys.

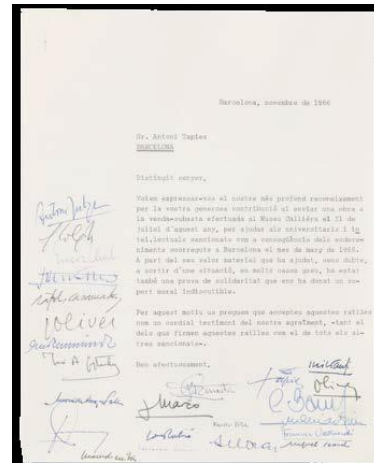
Xavier Antich

President de la Fundació Antoni Tàpies

Document de la Prefectura Superior de Policia en relació amb l'exposició celebrada a París, en què es parla d'"elementos catalanistas".

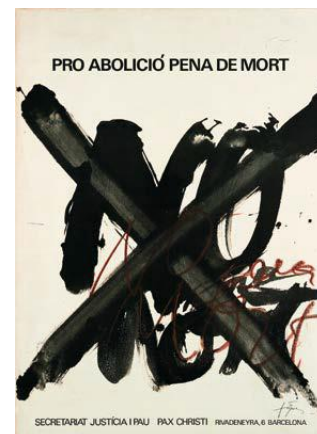
Carta d'agraïment a Antoni Tàpies per haver cedit una obra a la subhasta de París per ajudar a sufragar Les multes imposades als intel·lectuals i estudiants de la Caputxinada.

Text inèdit d'Antoni Tàpies sobre el poeta João Cabral de Melo.

Antoni Tàpies, cartell de suport a la campanya per l'abolició de la pena de mort. Editat per Justícia i Pau i Pax Christi, el cartell només es va poder penjar dins les esglésies.

Tàpies. Biografia d'un compromís

Sumari

- ✓ **L'hora de Tàpies**, Xavier Antich
  - I. 1946 – 1954
  - II. 1954 – 1968
  - III. 1968 – 1982
  - IV. 1983 – 2009
- ✓ **Índex general d'obres**
- ✓ **Índex alfabètic d'obres**

Llibre d'estudi

Sumari

- ✓ INTRODUCCIÓ
Tàpies, la política d'una modernitat sense democràcia, Carles Guerra
- ✓ **El vessant polític en l'obra de Tàpies, 1939-1952**, María Dolores Jiménez-Blanco
- ✓ **París, 1951**, Manuel Guerrero Brullet
- ✓ **Creure en Tàpies durant els anys cinquanta**, Javier Pérez Segura
- ✓ **L'abstracció turbulenta i la composició de l'experiència**, John C. Welchman
- ✓ **Tàpies i la resistència antifranquista**, Xavier Montanyà
- ✓ **La vindicació de la nació**, Xavier Antich
- ✓ **La carta robada**, Flavia Company
- ✓ **Tàpies i l'art conceptual català**, Albert Mercadé
- ✓ **Tàpies i els drets humans**, Albert Mercadé
- ✓ **L'obra tardana**, Xavier Antich
- ✓ **Entrevistes**
  - Teresa Barba
  - Pere Casanovas
  - Xavier Folch
  - Pere Gimferrer
  - Antoni Llena
  - Pere Portabella
  - Arnau Puig
  - Georges Raillard
- ✓ **Cronologia 1923-2012**, Glòria Domènech i Núria Homs
- ✓ **Bibliografia**, Glòria Domènech
- ✓ **Índex onomàstic**

Vídeos sobre l'obra

10 obres per entendre Antoni Tàpies

Seleccionades per
Xavier Antich i Carles Guerra,
autors de l'obra *Tàpies. Biografia d'un compromís*

enciclopèdia
art

Ocre per a Documenta (1963) explicada per Carles Guerra

Gran tela grisa per a Documenta (1964) explicada per Carles Guerra

Relleu negre per a Documenta (1964) explicada per Carles Guerra

Blau amb quatre barres roges' (1966) explicada per Xavier Antich

Pintura amb manilles (1970) explicada per Xavier Antich

'7 de novembre' (1971) explicada per Xavier Antich

'L'esperit català' explicada per Xavier Antich

A la memòria de Salvador Puig Antich (1974) explicada per Carles Guerra

Composició amb números (1976) explicada per Carles Guerra

Matalàs (1987) explicada per Xavier Antich

Fitxa tècnica

Edició limitada i numerada de 1.149 exemplars
PVP: 990 €

Llibre gran:

- Format: 29,5 × 40,5 cm
- 368 pàgines
- 213 il·lustracions
- Impressió: 4 + 4 tintes
- Paper: Symbol Tatami White de 170 g
- Enquadernació: Tapa dura folrada de Geltex imprès, llom pla

Llibre d'estudi:

- Format: 21,5 × 28,5 cm
- 288 pàgines
- Impressió: 4 + 4 tintes
- Paper: Symbol Tatami White de 150 g
- Enquadernació: Tapa dura folrada de tela i estampada, llom pla

Capsa estoig:

- Folrada amb tela Canvas i estampada a 2 colors
- Interior: dos nius per a hostatjar els dos volums, cadascun amb cinta extractora del llibre
- Tanca amb imants

